Region Stockholm

HSN 2021-03-09

Vänsterpartiet **Särskilt uttalande**

Ärende nr 11

HSN 2020-1574

Yttrande över regionrevisorernas delrapport 2020 för hälso- och sjukvårdsnämnden.

Vänsterpartiet deltar inte i beslutet.

I förvaltningens yttrande betonas flera gånger den stora påverkan som Covid-19 pandemin har haft på flera områden t.ex. kopplat till ekonomin och verksamhetsstyrningen. Och självklart har den haft den påverkat. Men Vänsterpartiet vill understryka de stora brister och svagheter som fanns i vårdstrukturen redan före pandemin. Brister och svagheter som orsakats av både direkt underfinansiering och av den marknadsliberala vårdmodell som de blågröna etablerat i regionen. Vad pandemin, med fruktansvärda konsekvenser, avslöjat är ineffektiviteten i ett system som bygger på fri etableringsrätt, vård för profit och just-in-time-principen.

Den stora ojämlikheten vad gäller vård och hälsa mellan olika regiondelar har synliggjorts ytterligare av krisen. De utsatta förortsområdena, där vården är dåligt utbyggd och där människor bor trångt, har fått betala ett högt pris med många sjuka och döda.

Bristen på beredskap och avsaknaden av riktiga lager med vård- och skyddsutrustning förvärrade smittspridningen och bidrog till att många människor, särskilt äldre, drabbades mycket hårt. ”Just in time” är kanske bra för industriproduktion, men det fungerar inte inom vård och omsorg.

I yttrandet betonas vikten av att öka takten i arbetet med kostnadsreducerande åtgärder. Det är på många sätt absurt att en region hade ett budgetöverskott på 6 miljarder kronor anser att det måste ske ytterligare nedskärningar inom vård och omsorg. Det cyniska beslutet att införa egenavgifter för hjälpmedel lyfts i yttrandet fram som en positiv åtgärd. Men för alla de människor med funktionsvariationer och låga inkomster var det beslutet en katastrof. De berörda patientorganisationerna var och är mycket upprörda. Vänsterpartiet kommer att arbeta för att det rivs upp så snart som möjligt.

Vi noterar som jämförelse då att vårt förslag om en totalkontroll av alla fakturorna från tandvårdsföretag för nödvändig tandvård avslogs av den blågröna majoriteten. Detta trots att en mycket begränsad kontroll, på bara någon procent, av dessa fakturor visade att det förekommit fusk och oriktiga upplysningar som innebar återkrav på nära 2 miljoner kronor. En fullständig genomgång hade kunnat inbringa åtminstone 100 miljoner kronor, troligen mer. Men de blågröna visade ännu en gång att de är vårdföretagens beskyddare.

I yttrandet beskrivs också beslutet att lägga ner husläkarjourerna som ett viktigt beslut i strävan minska kostnaderna. Vänsterpartiet röstade nej. Tvärtom borde det finnas

husläkarjourer i alla kommuner och stadsdelar. Husläkarjourerna är viktiga i arbetet att bygga upp kontinuitet. Vi vet att just kontinuiteten och kontakten med patienterna är avgörande för en långsiktigt fungerande vård. Planen att närakuterna ska kunna ersätta husläkarjourerna kommer inte att fungera. Konsekvenserna på längre sikt kan bli både mänskligt och ekonomiskt dyrbara. Men med den blågröna marknadsliberala vårdmodellen blir inte långsiktiga konsekvenser viktiga.

Revisorerna riktar kritik mot den avsaknad av dokumenterade rutiner för budgetfördelning som leder till otydligheter vad gäller ansvarsfördelning mellan sakenheter/avdelningar och controllerenheterna. Kritik riktas också mot att den interna styrningen och kontrollen inte varit tillräcklig, särskilt pekas rutinerna för upphandling ut som en av de svaga punkterna.

För Vänsterpartiet är detta ingen överraskning. En sjukvård som till stora delar överlämnats till marknadsmekanismer och där många aktiebolag i vård getts fri etableringsrätt blir automatiskt svår att styra och kontrollera. För att åtgärda de problemen måste stora resurser satsas på att bygga ut den administrativa kontrollen. Byråkratin växer och mindre resurser kan gå till det som är viktigast, den reella hälso- och sjukvården. Dessutom fördjupar den marknadsliberala vårdmodellen ojämlikheten i regionen, där klasstillhörighet och bostadsort avgör hur tillgänglig vården blir.

För att ändra på dessa missförhållanden krävs ett politiskt paradigmskifte. Bara med en ny progressiv politisk ledning kan Region Stockholm inleda arbetet för att få till stånd en hälso- och sjukvårdspolitik som sätter jämlikheten som mål. Medlet för detta är att steg för steg återta hälso- och sjukvården till egen regi, avveckla det privata vinstintresset och därigenom också stärka möjligheterna för att i verklig mening styra utvecklingen. Vi behöver en vård som sätter de sjuka med de största behoven i centrum.